

EDUKIMI PËR DEMOKRACINË DHE PËR TË DREJTAT E NJERIUT

Tipi i Programit: Plotësues

Historiku i Programit

Karta e Këshillit të Evropës për Edukimin për Qytetari Demokratike dhe Edukimin për të Drejtat e Njeriut (EQD/EDNj), e miratuar me rekomandimin CM/Rec(2010), e promovon EQD/EDNj si mënyrën parësore për “*të pajisur nxënësit me njohuri, shkathtësi e vlera, dhe për të zhvilluar qëndrimet dhe sjelljet e tyre*”, në mënyrë që ata të promovojnë dhe mbrojnë të drejtat e njeriut dhe liritë themelore. Përveç mësimdhënësve që luajnë një rol vital në këtë aspekt, Karta pranon rolin e palëve tjera në edukim dhe në komunitet, për të bashkuar përpjekjet drejt krijimit të institucioneve demokratike.

Në Kosovë, Korniza e Re Kurrikulare është e bazuar në kompetenca, njëra prej të cilave është kompetenca qytetare. Një situatë e tillë ka krijuar nevojën për të zbatuar metoda aktive të të nxënit, të cilat kontribuojnë në pajisjen e nxënësve me njohuri, shkathtësi dhe qëndrime të domosdoshme për bashkëjetesë në shoqëri diverse.

Akademia e Kosovës është një trajnim në fushën e Edukimit për Demokracinë dhe për të Drejtat e Njeriut, të cilën e organizon Qendra për Arsim e Kosovës (KEC) në partneritet me Ministrinë e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë (MAShT), dhe me mbështetjen e organizatave ndërkombëtare si: European Wergeland Centre (EWC), Këshilli i Evropës dhe Fakulteti i Edukimit i Universitetit të Cyrihut.

Qëllimet e Programit

Me përvetësimin e këtij Programi pjesëmarrësit duhet të jenë në gjendje:

- Të ndërtojnë një kulturë demokratike në udhëheqjen dhe qeverisjen e shkollave,
- Të përfshijnë parimet e EDDNj në njësi mësimore për të zhvilluar kompetencat e nxënësve të parapara me kurrikulën e Kosovës dhe në veçanti të kompetencës së qytetarisë aktive,

- Të forcojnë bashkëpunimin e shkollave me institucione, organizata dhe përfaqësues të komuniteteve të ndryshme që ndihmojnë në ngritjen e cilësisë së procesit mësimor,
- Të prezantojnë përvojat dhe praktikat e mira në fushën e EDDNj,
- Të mbështesin krijimin e një rrjeti të profesionistëve që promovojnë EDDNj,
- Të zhvillojnë dhe zbatojnë projekte shkollore që promovojnë EDDNj,
- Të zbatojnë parimet e Kartës së Këshillit të Evropës për EDDNj dhe përdorimin e materialeve të Këshillit të Evropës në institucionet e tyre.

Përmbajtja

Korniza dhe parimet themelore të EDDNj. Qasja tërëshkollore ndaj EDDNj. Analiza e gjendjes në Shkolla. Karta e Këshillit të Evropës dhe parimet e saj. Korniza e Kurrikulës së Kosovës dhe lidhja e saj me parimet e Kartës së Këshillit të Evropës. Udhëheqja demokratike e shkollave. Përfshirja e parimeve të EDDNj në fusha lëndore të ndryshme. Analiza procedurale dhe përmbajtësore e mësimëve model të orëve të ndryshme mësimore. Kutia e veglave për të nxënësit aktiv në kuadër të EDDNj. Njohuri për organizimin e aktiviteteve jashtë-mësimore që promovojnë zbatimin e parimeve të EDDNj. Ndërtimi i partneriteteve të qëndrueshme. Komunikimi efektiv. Strategjitë për zgjidhjen e konflikteve dhe të çështjeve kundërthënëse. Shfrytëzimi i materialeve për EDDNj nga ueb faqja e Këshillit të Evropës. Hartimi i projekteve shkollore për zbatim të EDDNj. Prezantimi i përvojave gjatë takimit njëditor.

Grupi i synuar

Ky program u dedikohet drejtorëve të shkollave, mësimdhënësve të niveleve të ndryshme, përfaqësuesve të organizatave joqeveritare, prindërve dhe përfaqësuesve të tjerë të komunitetit shkollor. Po ashtu, programi mund të jetë i dobishëm edhe për studentët e fakulteteve që përgatisin mësimdhënësit e ardhshëm dhe për udhëheqësit e institucioneve arsimore.

Metoda e punës për realizimin e programit

Programi organizohet në dy faza.

Faza 1: Seminari trajnues 5-ditor

Seminari është bërthama e Akademisë. Trajnerët dhe pjesëmarrësit punojnë së bashku dhe ndajnë përvojat e tyre me EDDNj. Pjesëmarrësit analizojnë situatën aktuale në shkollën dhe komunitetin e tyre dhe reflektojnë për praktikën e tyre në dritën e parimeve të EDDNj. Bazuar në këto analiza dhe të mbështetur nga trajnerët, secili ekip shkollor zhvillon një projekt shkollor të drejtuar kah nxitja e kulturës demokratike në shkollë.

Faza 2: Faza përcjellëse pas seminarit trajnues

Në këtë fazë trajnerët mbështesin pjesëmarrësit në zbatimin e projekteve të tyre shkollore. Gjatë zbatimit të projekteve shkollore, organizohet takimi një ditë për të shkëmbyer përvojat në zbatimin e projekteve shkollore, si dhe vazhdimësinë e zbatimit të aktiviteteve që promovojnë EDDNj në shkollat përfituese të programit të trajnimit.

Numri optimal i pjesëmarrësve në trajnim është 25-30.

Programi ka gjithsej **60 orë**.

Vlerësimi/Certifikimi

Kusht për certifikimin për pjesëmarrje është përcjellja me rregull e seminarit (mbi 90%) përgatitja dhe zbatimi i projektit shkollor, si dhe pjesëmarrja në takimin për prezantim të aktiviteteve të zbatuara në shkollë.

Materialet e trajnimit

1. Në kuadër të Akademisë do të përdoren materialet e përgatitura nga Këshilli i Evropës për zbatimin e parimeve të EDDNj në ndërtimin e një kulture demokratike në shkolla, si dhe materialet e tjera që janë zhvilluar dhe janë akredituar nga MASHT-i në këtë lëmi. Në veçanti do të përdoren librat që janë përgatitur nga Këshilli i Evropës dhe që janë përkthyer në gjuhët lokale në Kosovë. Librat janë në dispozicion përmes webfaqes së Këshillit të Evropës:

<http://www.living-democracy.al/>

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016804952d0>

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016802f726a>

<http://www.coe.int/en/web/compass>

<http://www.eycb.coe.int/compasito/>